

BMK Békés Megyei Könyvtár

GYŰJTŐKÖRI SZABÁLYZAT

**KÉSZÍTETTE:
BENKÓNÉ TÓTH EDIT
BÉKÉSCSABA, 2018.04.16.**

Verziószám	
Forrás	
Oldalszám	20 oldal
Készítette	Benkóné Tóth Edit
Jóváhagyta	
A jóváhagyás dátuma	2018. április 16.
A hatálybalépés dátuma	2018. április 20.

.....
Minőségirányítási Tanács vezetője

.....
Igazgató

PH

Verzió	Forrás	Oldalszám	Módosította	Jóváhagyta	A jóváhagyás dátuma	A hatálybalépés dátuma

---

TARTALOM

1. Általános elvek.....	5
1.1. A szabályzat célja	5
1.2. A gyűjteményszervezés elveit meghatározó jogszabályok, szabályzatok	5
2. Gyűjtőköri alapelvek.....	6
2.1. A gyűjteményfejlesztés célja	6
2.2. A gyűjteményfejlesztés alapelveit meghatározó szempontok.....	6
3. Általános gyűjtési szempontok.....	7
3.1. Formai szempontok	7
3.2. Tartalmi szempontok	7
3.3. Földrajzi szempontok.....	7
3.4. Kronológiai szempontok.....	7
3.5. Nyelvi szempontok.....	8
3.6. Példányszám szempontok	8
3.7. Használati szempontok.....	8
3.8. Megőrzés, állományapasztás szempontjai	8
3.9. A gyarapítás módja, forrásai	9
4. Egyes részlegek gyűjtőkörének leírása.....	10
4.1. Kölcsönözhető gyűjtemény	10
4.2. Helyismereti gyűjtemény.....	11
4.3. Gyermekkönyvtár	13
4.4. Zenei gyűjtemény.....	14
4.5. Olvasótermi állomány	15
4.6. Régi könyvállomány, kéziratok állomány.....	16
4.7. Tömör raktári védett állomány	17
4.8. Fiókkönyvtár.....	18
4.9. Békés Megyei Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer.....	19
5. Záró rendelkezések	20

GYŰJTŐKÖRI SZABÁLYZAT

1. ÁLTALÁNOS ELVEK

1.1. A szabályzat célja

- rögzítse a Békés Megyei Könyvtár gyűjteményalakítási alapelveit a jogszabályok, valamint a könyvtár stratégiai célkitűzései és jövőképe függvényében
- segítse a könyvtár egységes állományépítési, állománygazdálkodási tevékenységét
- biztosítsa, hogy a könyvtár gyűjteményével eleget tudjon tenni városi és megyei szintű feladatainak, ellátási kötelezettségének
- segítse a könyvtár részvételét a hazai könyvtári együttműködési rendszerekben

1.2. A gyűjteményszervezés elveit meghatározó jogszabályok, szabályzatok

Jogszabályok

- 2001. évi LXIV. törvény a kulturális örökség védelméről
- 1997. évi CXL. törvény a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről
- 60/1998. (III.27.) Korm. rendelet a sajtótermékek kötelespéldányainak szolgáltatásáról és hasznosításáról
- 73/2003. (V.28.) Korm. rendelet az Országos Dokumentum-ellátási Rendszerről
- 3/1975. (VIII.17) KM-PM együttes rendelet a könyvtári állomány ellenőrzéséről (leltározásáról) és az állományból történő törlésről szóló szabályzat kiadásáról
- 22/2005. (VII.18) NKÖM rendelet a muzeális könyvtári dokumentumok kezelésével és nyilvántartásával kapcsolatos szabályokról
- 1999. évi LXXVI. törvény a szerzői jogról

Belső szabályzatok

- A Gyűjtőköri Szabályzat elvi alapjait az Alapító Okiratban, valamint a Szervezeti és Működési Szabályzatban megfogalmazott alapvetések és törvényességi keretek biztosítják.
- Partnereink és használóink számára Küldetésnyilatkozatban fogalmazzuk meg tevékenységünk tartalmát.

---

2. GYŰJTŐKÖRI ALAPELVEK

2.1. A gyűjteményfejlesztés célja

- Tervszerűen és folyamatosan végrehajtott, minden típusú dokumentumra kiterjedő gyarapítás
- Korszerű, a felhasználói igényeket, ill. a használatot figyelembe vevő állomány kialakítása, fenntartása
- A könyvtári rendszerhez igazodó gyűjtemény működtetése, mely biztosítja az információhoz való hozzáférés esélyegyenlőségen alapuló lehetőségét.
- A rendelkezésre álló források leghatékonyabb kihasználása.
- Az Országos Dokumentum-ellátási Rendszer tagkönyvtáraként, az ebből adódó feladatok érvényesítése a gyűjteményfejlesztésben.

2.2. A gyűjteményfejlesztés alapelveit meghatározó szempontok

2.2.1 Kötelezően ellátandó feladatok

A Békés Megyei Könyvtár, mint nyilvános könyvtár a következő feladatokat látja el:

- gyűjteményét folyamatosan fejleszti, feltárja, megőrzi, gondozza és rendelkezésre bocsátja
- gyűjteményét és szolgáltatásait a helyi igényeknek megfelelően alakítja
- minden korosztály és képzettségi szint igényeinek megfelelően szerzi be az általános tájékoztatóhoz, az ismeretek megszerzéséhez, a tanulmányokhoz, valamint a szabadidő hasznos eltöltéséhez szükséges hazai és külföldi dokumentumokat
- közhasznú információs szolgáltatást nyújt
- helyismereti információkat és dokumentumokat gyűjt
- részt vesz a könyvtárak közötti dokumentum- és információcserében
- biztosítja az elektronikus könyvtári dokumentumok elérhetőségét
- állományát a Corvina Könyvtári Integrált Rendszerben teszi elérhetővé
- végzi és szervezi a nemzetiséghez tartozó lakosok könyvtári ellátását
- Országos Dokumentum-ellátási tagkönyvtárként, mint szolgáltató könyvtár, ellátja a kormányrendeletben meghatározott feladatait
- minőségi könyvtári ellátást biztosít a Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszerbe belépett kistélepeleken élő lakosság számára

2.2.2 Egyéb szempontok

A gyűjtőkör meghatározásánál figyelembe veszi:

- a felhasználók konkrét és látens igényeit az információk szolgáltatásával kapcsolatosan
- a meglévő dokumentumállományt
- a társadalom egészét érintő aktualitásokat
- a társintézményekkel való kapcsolatokat
- a rendelkezésre álló anyagi forrásokat
- a helyi adottságokat, elhelyezési körülményeket

---

3. ÁLTALÁNOS GYŰJTÉSI SZEMPONTOK

3.1. Formai szempontok

A dokumentumok típusa szerint

- könyvek és könyv jellegű dokumentumok
- időszaki kiadványok
- kották
- térképek, atlaszok
- a helyismereti gyűjteményhez kapcsolódó szakdolgozatok, aprónyomtatványok, plakátok, képeslapok
- audiovizuális dokumentumok
- elektronikus dokumentumok
- mikrofilmek

Az információhordozó szerint:

- nyomtatott (hagyományos) forma
- elektronikus forma
- számítógépes információhordozók
- hang- és képrögzítéses információhordozók

3.2. Tartalmi szempontok

A Békés Megyei Könyvtár általános gyűjtőkörű könyvtár. A Magyarországon és a határon túl megjelenő magyar nyelvű dokumentumokból válogatva gyűjt szak- és szépirodalmi műveket, gyermek és ifjúsági irodalmat, nyomtatott zenei dokumentumokat, hang- és képrögzítéses, elektronikus dokumentumokat. Előfizet adatbázisokra, folyóiratokra. A gyűjtemény arányos fejlesztésére törekszik, az egyes szakterületek igényeknek megfelelő bővítésére.

3.3. Földrajzi szempontok

A gyűjtés válogató jelleggel elsősorban a Magyarországon megjelenő dokumentumokra vonatkozik, emellett a határon túli magyar nyelvű és magyar vonatkozású művekre is. Teljes körű gyűjtést igénylő terület Békés megye helyismereti vonatkozású irodalma, melyek a megyében, a megyén kívül és külföldön jelentek meg. A megyében élő nemzetiségek számára, mind a Magyarországon, mind a külföldön megjelenő kötetekből válogatva gyűjt a könyvtár.

3.4. Kronológiai szempontok

A gyűjtés elsősorban a kurrens dokumentumok körére terjed ki.

A Régi Könyv Gyűjteménybe az 1851 előtti dokumentumokat, a védett állományba pedig az 1946 előtti dokumentumokat gyűjti a könyvtár.

Emellett pótolja az állományból kikopott újabb megjelenéssel nem rendelkező kiadványokat.

Időhatár nélkül gyűjti a helyi írók műveit, a helyismereti tartalmú, megyei megjelenésű dokumentumokat.

3.5. Nyelvi szempontok

Elsődlegesen magyar nyelvű dokumentumok kerülnek a gyűjteménybe. A helyismereti gyűjtemény és az idegen nyelvű könyvek esetében nincsenek nyelvi határok.

3.6. Példányszám szempontok

A művek példányszámának meghatározása az igények, a használat köre és a rendelkezésre álló források alapján történik.

A helyismereti gyűjteménybe, ha lehetséges, a két példányos beszerzés a cél.

Az Országos Dokumentum-ellátási rendszerben való részvétel miatt a könyvtárközi kölcsönzés forgalma befolyásolhatja a példányszámokat.

3.7. Használati szempontok

A dokumentumok használatának - kölcsönzés, hosszabbítás, előjegyzés, helyben használat - feltételeit és módjait a Könyvtárhasználati szabályzat rögzíti.

A könyvtár azokat a dokumentumokat, amelyek a gyűjteményében nem találhatók meg könyvtárközi kölcsönzés útján kéri meg az olvasó számára. Ezeknek a kiadványoknak a használati feltételeit mindenkor a kölcsönadó könyvtár szabja meg, a postaköltség térítése az olvasót terheli.

Az intézmény az állományába tartozó dokumentumokról, amennyiben ez szerzői jogokat nem sért és a dokumentumban rongálódást nem okoz, a könyvtárhasználó részére papír vagy elektronikus formában másolatot készít. A másolatszolgáltatásért térítési díjat kér.

A Békés Megyei Elektronikus Könyvtár gyűjteménye korlátozás nélkül, 24 órában hozzáférhető.

A dokumentumok elektronikus formában szabadon másolhatók, de csak saját célra, változtatások nélkül és a forrásra való megfelelő hivatkozással használhatók. Minden más terjesztési és felhasználási forma esetében a szerző/tulajdonos engedélyét kell kérni.

3.8. Megőrzés, állományapasztás szempontjai

Megőrzés

A könyvtár 10 évenként a társadalmi igényeknek, a technika fejlődésének megfelelően felülbírálja a tartós megőrzés kritériumait.

A könyvtár tartósan őrzi meg:

- a gyűjtőkörébe tartozó egyedi leltározású dokumentumokat
- a helyismereti gyűjtemény teljes anyagát
- köttetés után állományba vett időszak kiadványokat

A könyvtár időlegesen őrzi meg:

- a köttetésre nem kerülő időszak kiadványokat
- brosraként állományba vett gyorsan elavuló, elhasználódó, tájékoztatókat, leporellókat stb.

Állományapasztás

Az állományapasztás könyvtár gyűjteményszervezési tevékenységének fontos része.

Az apasztás célja:

- leválogatni az állományból az időközben feleslegessé vált többes példányokat,
- az elavult irodalmat
- kivonni az elveszített, megsérült és az olvasó által megtérített dokumentumokat
- és a behajthatatlanná vált olvasói kölcsönzéseket

A feleslegessé vált vagy elhasználódott dokumentumok kivonásakor a 3/1975. (VIII.17.) KM-PM számú együttes rendelet szerint kell eljárni. A tervszerű állományapasztás esetében a kivonandó dokumentumok körét az éves munkaterv határozza meg.

3.9. A gyarapítás módja, forrásai

3.9.1. A gyarapítás módja

- Vásárlás: a fenntartói költségvetési összeg, a Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszerhez rendelt állami forrás, az ODR támogatás, az érdekeltségnövelő támogatás, valamint egyéb pályázati, támogatási források függvényében történik.
- Ajándék: a könyvtár elfogad ajándékként felajánlott dokumentumokat, tiszteletpéldányokat, de csak a gyűjtőkörébe tartozó és szükséges mennyiségű példányt vesz állományba.
- Kötelezpéldány: a 60/1998. (III.27.) Korm. rendelet 5. § (2) bekezdése alapján a megyei könyvtár a helyi vonatkozású sajtótermékekből kötelezpéldányt kap a megyében működő nyomdák termékeiből. Ezeket a teljesség igényével gyűjti és a rendeletben előírtak szerint feltárja.
- Egyéb támogatási formák: Márai-program, Nemzeti Kulturális Alap Könyvtár támogatási program
- Átleltározás: más könyvtárak állományából kapott felajánlások, megszűnések esetén saját állományba való átleltározás.

3.9.2. A beszerzés, a tájékozódás forrásai

- könyvkereskedők, könyvkiadók internetes honlapjai
- olvasói javaslatok
- szerzeményezési munkában résztvevő könyvtárosok javaslatai
- szak- és szépirodalmi folyóiratok
- rádió, televízió
- kiadói jegyzékek, katalógusok
- helyi könyvesboltok kínálata
- aukciós katalógusok, antikváriumok ajánlatai
- ajándékok, kötelezpéldányok

---

4. EGYES RÉSZLEGEK GYŰJTŐKÖRÉNEK LEÍRÁSA

4.1. Kölcsönözhető gyűjtemény

4.1.1. Dokumentumtípus

Könyv

A felnőtt kölcsönözhető gyűjtemény szinte teljes egészét a könyvek adják. Az itt található szépirodalmi és ismeretterjesztő irodalom a tanuláshoz, művelődéshez, önképzéshez, szórakozáshoz nyújt segítséget a felnőtt korosztálynak.

Periodika

- a folyóiratok, időszaki kiadványok nem kölcsönözhetőek, csak helyben olvasásra van lehetőség
- az általános részleg folyóirat gyűjteményben megtalálhatók a különböző tudományterületek szakfolyóiratai, magazinok, hobbi jellegű napi, heti és havi folyóiratok legfrissebb számai
- erős válogatással gyűjti a külföldön megjelenő magyar és idegen nyelvű periodikákat

Hangzó dokumentum

Ezen a részlegen a vakok és csökkenlátók könyvtári ellátását szolgáló hangos könyvtári anyag található megőrzés jelleggel.

Térképek

Magyarország, magyar városok autós, turisztikai térképei mellett a külföldi országok és városok térképeit, atlaszait gyűjti.

4.1.2. Tartalmi szempont

Szakirodalom

A Békés Megyei Könyvtár, mint általános gyűjtőkörű könyvtár, minden szakterület irodalmát gyűjti.

- közép- és felsőfokú tanulmányokhoz, továbbképzésekhez szükséges irodalmat
- ismeretterjesztő irodalom a szabadidő hasznos eltöltéséhez
- az élet minden területén az általános tájékozódáshoz szükséges szakkönyveket
- az idegen nyelvű irodalom szakirodalmát erős válogatással gyűjti, kiemelt helyet kapnak a nyelvkönyvek

Szépirodalom

A magyar nyelvű magyar és külföldi szépirodalomból a teljesség igénye nélkül gyűjti a klasszikus és kortárs szerzők műveit. Törekszik a megfelelő színvonalú szórakoztató irodalom széles választékát nyújtani a romantikus irodalom, a krimi, a sci-fi és még a képregény műfajában is.

Fokozott válogatással szerzi be az elsőkötetes költők műveit. A Fiala felnőttek témacsoport számára kiemelten szerzeményezi a magyar és külföldi szerzők ifjúsági regényeit, a népszerű sorozatokat.

Idegen nyelvű szépirodalom esetében a nagyon keresett, kedvelt regények eredeti nyelven való beszerzése elsődleges. A nyelvtanuláshoz szükséges a könnyített olvasmányok és a kétnyelvű

irodalom beszerzése. A nemzetiségi gyűjtemény esetében fontos a már meglévő állomány folyamatos bővítése, frissítése a kortárs szerzők műveivel.

Azok a helytörténeti témájú könyvek, melyekből kettőnél több példányi sikerül beszerezni, kiemelt helyismereti témacsoportban kapnak elhelyezést.

4.1.3. Nyelvi szempont

Elsődlegesen magyar nyelvű irodalom található az Általános kölcsönözhető részlegben.

A nyelvtanuláshoz szükséges kiadványokat nyelvi korlátozás nélkül gyűjti.

A nemzetiségi dokumentumok esetében pedig a városban és a megyében jelenlévő nemzetiségek nyelvén megjelent kiadványokat vásárolja.

4.1.4. Kronológiai szempont

A Kölcsönözhető részlegben főleg kurrens dokumentumok találhatók.

4.1.5. Példányszám

A dokumentumok egy példányos beszerzése a jellemző.

Kivétel: a sikerkönyvek, a kötelező irodalom és a kiemelt érdeklődésre számot tartó szakirodalom.

4.2. Helyismereti gyűjtemény

4.2.1. Dokumentumtípus

Könyv

A Helyismereti gyűjtemény gerincét a könyvek képezik. Bibliográfiák, monográfiák, adattárak, évkönyvek, statisztikai kiadványok, sorozatok, iskolai értesítők, szépirodalmi művek, szakdolgozatok stb. gyűjtését egyaránt végzi.

Periodika

Teljességre törekedve gyűjti a megye egész területén megjelenő mindenfajta időszaki kiadványt.

Aprónyomtatványok

Gyűjti a megyében megjelent mindenféle aprónyomtatványt: meghívókat, prospektusokat, röplapokat, kiállítási katalógusokat, műsorfüzeteket, plakátokat stb. Digitalizálásuk folyamatos, így biztosítja a tartós megőrzést és visszakereshetőséget.

Térkép

Gyűjt minden Békés megyei településről készült térképet, továbbá a megye földrajzi kistájáról, egy bizonyos részéről készült térképeket.

Kézirat

Lehetőség szerint gyűjt kéziratot, szakdolgozatot.

Képeslap

Széles körben a teljesség igényével gyűjti a Békés megyét bemutató képeslapokat.

Elektronikus dokumentum

Gyűjti a saját előállítású vagy egyéb úton beszerzett digitális dokumentumokat.

Mikrofilm

Mikrofilm formájában gyűjti a megyében 1950 előtt megjelent sajtóanyagot. Helyben használatukhoz a könyvtár mikrofilm leolvasó készüléket biztosít.

Audiovizuális dokumentumok

Helyi témájú videokazetták, hangkazetták DVD-k gyűjtése és digitalizálása.

4.2.2. Tartalmi szempont

A teljesség igényével gyűjt minden olyan dokumentumot, amely Békés megyére, Békéscsabára és a megye összes településére vonatkozik, helyi szerző által írt irodalmat, ill. helyi személyekről szóló irodalmat.

Helyi szerzőnek minősül:

- Békés megyében született, itt élő, helyi témáról ír
- Békés megyében született, itt élő, nem helyi témáról ír
- nem Békés megyében született, de itt élő, helyi témával foglalkozik
- nem Békés megyében született, jelenleg nem itt élő, de valameddig itt élt és helyi témáról ír

Helyi személy

- Békés megyében született és itt élő személy
- nem itt született, de itt élő személy
- máshol született, de munkássága Békés megyéhez köti

4.2.3. Földrajzi szempont

Földrajzilag a mindenkor közigazgatási határok szabják meg a gyűjtés határait. Ennek következtében teljességre töreően gyűjti a Békés megyei településekre vonatkozó helyismereti anyagokat.

4.2.4. Nyelvi szempont

A gyűjtésnek nyelvi korlátai nincsenek. Teljességre törekvően gyűjti a megyére vonatkozó irodalmat minden nyelven.

4.2.5. Kronológiai szempont

A gyűjtésnek időbeli korlátai nincsenek, valamennyi korból származó helyi dokumentum beszerzésére törekszik.

4.2.6. Példányszám

Legalább kétpéldányos beszerzés a cél. Ezek a példányok a helyismereti gyűjteményben kerülnek elhelyezésre és csak helyben használhatók. Amennyiben sikerül kettőnél több példányt beszerezni, azok már kölcsönözhetőek lesznek a Kölcsönözhető gyűjteményben.

4.2.7. a megőrzés szempontja

A 22/2005. (VII.18) NKÖM rendelet alapján a Békés Megyei Könyvtár Helyismereti Gyűjteményének teljes anyagát muzeális értékűnek tekinti, minden itt elhelyezett dokumentumot megőriz, csak nagyon indokolt esetben selejtez.

4.3. Gyermekkönyvtár

4.3.1. Dokumentumtípus

Könyv

- általános lexikonok, kézikönyvek, melyek segítik a gyermek és ifjúsági korosztály gyors tájékoztatását, tájékozódását az egyes szakterületeken
- gyermek- és ifjúsági szépirodalom a különböző korosztályok aktuális igényeit szem előtt tartva
- tudományos és ismeretterjesztő kiadványok a gyerekek életkori sajátosságainak figyelembevételével
- a gyermekkönyvtári munka bármilyen vonatkozását tárgyaló, a könyvtáros munkáját segítő szakirodalom

Periodika

A 14 év alatti korosztály igényeihez alkalmazkodóan magyar nyelvű szépirodalmi, ismeretterjesztő és hobbi jellegű folyóiratok gyűjtése

Diafilm

A legkisebbek részére régebbi és újabb meséket feldolgozó diafilmek gyűjtése

Hangkazetta

Gyerekeknek szóló zenés, mesés hangkazettát már nem vásárolunk, csak a meglévő állományt kölcsönözhetik a legkisebbek

Papírszínház

Nagyon kedvelt módszertani anyag mind az óvodákban való kilátogatáskor, mind az óvodából a könyvtárba ellátogató gyermekeknek szervezett foglalkozásokon, a modern és hagyományos mesefeldolgozásokat is gyűjti a gyermekkönyvtár

4.3.2. Tartalmi szempont

- gyermek és ifjúsági szépirodalom teljességre törekvően
- ismeretterjesztő irodalom minden tudományágra kiterjedően
- iskolai ajánlott és kötelező irodalom

4.3.3. Nyelvi szempont

- elsődlegesen magyar nyelvű gyermek- és ifjúsági szak- és szépirodalom
- iskolai nyelvtanuláshoz használható kétnyelvű mesés ill. verses könyvek, valamint gyerekeknek szóló nyelvkönyvek
- nemzetiségi irodalom gyermekeknek szóló könyvei

4.3.4. Kronológiai szempont

Jellemzően az újonnan megjelenő művek kerülnek beszerzésre.

4.3.5. Példányszám

- könyvek, folyóiratok egy példányos beszerzése
- használói igények alapján a kiemelten keresett dokumentumokból, a kötelező irodalomból szükséges lehet több példányos beszerzés is

4.4. Zenei gyűjtemény

A zenét és a zenei információkat közvetíti a zenét gyakorlati, oktatási, hobbi, szórakozási célból igénylő felhasználók számára.

A zenei tartalmú dokumentumok mellett a filmművészetrel, filmekkel kapcsolatos információkat is megtalálhatják az érdeklődők ebben az állományrészben.

4.4.1. Dokumentumtípus

A gyűjtés valamennyi dokumentumtípusra kiterjed, amely zenével és filmmel foglalkozik. Így a nyomtatott dokumentumokra: könyvek, folyóiratok, kották. A zenei CD-kre és a formátumuk miatt itt megtalálható hangos könyvekre is. Az audiovizuális dokumentumokra, a DVD-kre is. Nem gyarapítjuk, de megőrzés jelleggel itt találhatóak a videokazetták és a bakelit lemezek.

4.4.2. Tartalmi szempont

Gyűjti a zenei és filmes témájú dokumentumokat: zenei és filmes szakirodalmat és a zenéről, filmről szóló ismeretterjesztő irodalmat. Lexikonokat, zene- és filmtörténettel, zene- és filmelmélettel, zenepedagógiával, népzenevel, hangszerekkel, táncművészetrel foglalkozó irodalmat. Gyűjti a zenei élet és a filmes szakma ismert és kevésbé ismert személyiségeinek életét feldolgozó irodalmat.

4.4.3. Formai szempont

Nyomtatott formában gyűjti

- a Magyarországon megjelent zenei és filmes témájú szakirodalmat, segédkönyveket (bibliográfiák, diszkográfiák, enciklopédiák, lexikonok, biográfiák, kronológiák)
- erősen válogatva a zenei oktatáshoz kapcsolódó tankönyveket
- komolyzenei és könnyűzenei kottákat, hangszeriskolákat
- válogatva gyűjti a komolyzenei, a könnyűzenei, zenepedagógiai, táncművészeti és filmes témájú folyóiratokat

CD-n gyűjti

- válogatva a komolyzenét, a zenetörténet minden korszakának jelentős alkotását, nagy zeneszerzők egy-egy művét különböző előadókkal is, neves előadóművészek gyűjteményes felvételeit
- válogatva a népzenei és világzenei, magyar és más népek eredeti népzenei és világzenei jellegű felvételeit

- válogatva a könnyűzenét, a könnyűzene különböző ágait reprezentáló neves hazai és külföldi előadók felvételeit pop, rock, metal, jazz, blues, elektronikus zene, sanzon, operett, opera, tánczene, filmzene, musical stb.
- válogatva a megzenésített verseket, irodalmi felvételeket
- válogatva a gyermekalbumokat, gyermekdalokat

Hangos könyvek

A Zenei Gyűjteményben található a hangos könyvek, melyeken neves előadók felolvasásában hallhatók a magyar és világirodalom jelentős alkotásai, nemcsak szépirodalmi, hanem ismeretterjesztő témában is.

DVD felvételen gyűjti

- válogatva a zenei témájú filmeket, zenés játékfilmek, koncertfelvételek, operafilmei, operettek, musicalek stb.
- a magyar és nemzetközi filmművészet jelentős alkotásait, irodalmi adaptációkat, játékfilmeket, gyermekeknek szóló rajz- és mesefilmeket, családi filmeket stb.

Bakelit lemezek

- megőrzés jelleggel olyan neves előadóművészek felvételei található meg a gyűjteményben, melyeket nem adtak ki még ki újra CD felvételen, vagy nem tudta még a könyvtár megvásárolni
- korábban megjelent gyermekeknek szóló mese lemezek

Videokazetták

- megőrzés jelleggel olyan neves filmalkotások maradtak az állományban, melyeket még nem adtak ki DVD-n vagy nem tudta még a könyvtár megvásárolni

4.4.4. Nyelvi szempont

A zenei és filmes szakirodalmat magyar nyelven gyűjti. A zeneművek, zenei alkotások beszerzésénél nyelvi korlát nincs. A filmek esetében a választható nyelvek között szerepel a magyar nyelv is.

4.4.5. Kronológiai szempont

A zenei és filmes szakterület beszerzésénél nincs időbeli korlát.

4.5.6. Példányszám

A Zenei Gyűjteménynél minden zenei, és minden filmes témájú dokumentum esetében az egy példányos beszerzés az irányadó.

4.5. Olvasótermi állomány

Az Olvasóteremben kerültek elhelyezésre azokat a helyben használható dokumentumokat, melyek kézikönyv jellege miatt, ill. egy példányos, nehezen beszerezhető, értékes volta miatt fokozott védelmet igényel. Az itt lévő dokumentumok kölcsönzéséről a Könyvtárhasználati Szabályzat rendelkezik.

4.5.1. Dokumentumtípus

Könyv

- magyar- és idegen nyelvű lexikonok, enciklopédiák
- a különböző tudományterületek alapvető kézikönyvei, monográfiái, bibliográfiái
- képzőművészeti albumok, kiállítási katalógusok
- szótárak
- mini könyvek

Periodika

Itt gyűjti a könyvtár a tartós megőrzésre szánt, bekötött, beletárolt időszaki kiadványokat.

4.5.2. Tartalmi szempont

- gyűjti minden szakterület alapvető fontosságú kézikönyvét, lexikonát, összefoglalóit, tanulmányköteteit, bibliográfiáit
- azokat az átfogó szépirodalmi alkotásokat, mely egy írónak, költőnek összefoglaló, gyűjteményes kötete, kritikai kiadása
- a Könyvtártudományi segédkönyvtár állományrészben gyűjti a könyvtári szakirodalmat: könyvtárügyi jogszabályok, szabványok, könyvtárhasználati ismeretek tanításának módszertani segédletei stb.

4.5.3. Nyelvi szempont

- elsősorban magyar nyelvű dokumentumokat gyűjti, a korábbi kiadású képzőművészeti témájú szakkönyvek, albumok esetében több az idegen nyelvi kötet
- a bekötött, tartós megőrzésre szánt folyóiratok között is a régebbi megjelenésű művészeti témájú periodikák idegen nyelvűek

4.5.4. Kronológiai szempont

- az Olvasótermi gyűjteményben megtalálhatók az 1851 óta napjainkig megjelent kézikönyvek, egyes szakterületek összefoglalói, szépirodalmi gyűjteményes kiadások.
- gyűjti a legfrissebb, kurrens dokumentumokat, de ha ajándékozás vagy más formában régi kiadású, értékes kézikönyvet kap a könyvtár, ebbe a gyűjteménybe kerül elhelyezésre.

4.5.5. Példányszám

A dokumentumok (könyvek, időszaki kiadványok) egy példányos beszerzése a jellemző.

4.6. Régi könyvállomány, kéziratok állomány

Az itt elhelyezett dokumentumoknak a megőrzéséről, nyilvántartásáról, feltárásáról, elhelyezéséről, az olvasói használatról a - 22/2005. (VII.18.) NKÖM rendelet a muzeális könyvtári dokumentumok kezelésével és nyilvántartásával kapcsolatos szabályokról - rendelkezik.

4.6.1. Dokumentumtípus

Könyv

1851 előtt megjelent könyvek, országgyűlési almanachok.

Kéziratok

Kézzel és géppel írt főleg helyismereti témájú hagyatékból kikerült iratok, melyek egyes magánszemélyek munkásságáról, életéről adnak képet. Időhatár ebben az esetben nincs.

4.6.2. Tartalmi szempont

Minden olyan dokumentumot gyűjt, mely megfelel a kronológiai határoknak. Vallási, politikai, filozófiai, mezőgazdasági, történelmi témájú kötetek ugyanúgy megtalálhatóak a gyűjteményben, mint a szépirodalmi alkotások.

A kéziratos művek esetében a legtöbb helyismereti tartalmú.

4.6.3. Földrajzi szempont

A gyűjtésnek nincsenek földrajzi határai. Minden Magyarországon és külföldön kiadott 1851 előtti megjelenésű könyv bekerül az állományba.

4.6.4. Nyelvi szempont

A gyűjtésnek nincsenek nyelvi határai. Az itt megtalálható művek többsége latinul, szlovákul, németül, franciául, angolul, magyarul íródtak.

4.6.5. Kronológiai szempont

Könyvek esetében az 1851 előtt megjelenteket gyűjti.

Kéziratok gyűjtésénél nincs időhatár.

4.6.6. Példányszám

Példányszám korlátozás nélkül minden olyan dokumentum bekerül a gyűjteménybe, mely a fenti kritériumoknak megfelel.

4.7. Tömör raktári védett állomány

Az 1851 után és 1946 előtt megjelent műveket védett állománnyá nyilvánította a könyvtár. Az olvasók csak helyben használhatják ezeket a dokumentumokat. A polcokon nagyságrendi elhelyezést alkalmazunk ugrószámú numerus currens raktározási móddal, a dokumentumok méretkategóriák szerint kapnak egy folyószámot.

4.7.1. Dokumentumtípus

Könyv

Ebben az állományban könyvek, évkönyvek kerültek elhelyezésre.

4.7.2. Tartalmi szempont

Gyűjt minden szak- és szépirodalmi valamint ifjúsági művet, mely a fenti időhatárnak megfelel. Emellett még később kiadott, első kiadású műveket, értékes dedikációt tartalmazó köteteket, valamint olyan dokumentumot is melynek nagyon szép, különleges a kötése.

4.7.3. Nyelvi szempont

A gyűjtésnek nincsenek nyelvi határai.

4.7.4. Kronológiai szempont

Elsődleges kronológiai határ az 1851 és 1945 között megjelent művek gyűjtése. Kivételt tesz a következő estekben:

- az első kiadású művek,
- értékes dedikációt tartalmazó művek
- különleges kötésmód

4.7.5. Példányszám

Nincs példányszám korlátozás.

4.8. Fiókkönyvtárak

A Békés Megyei Könyvtárnak három fiókkönyvtára van. Állományuk fejlesztésénél, gondozásánál azonos szempontokat veszünk figyelembe.

4.8.1. Dokumentumtípus

Könyv

A fiókkönyvtárak gyűjteményének meghatározó kiadványtípusa. Cél a tanuláshoz, művelődéshez, önképzéshez, szórakozáshoz szükséges könyvek biztosítása az adott fiókkönyvtár körzetéhez tartozó gyermek és felnőtt lakosság számára.

Periodika

Válogatással gyűjt helyi és országos lapokat, igényesebb képes magazinokat, női lapokat, sportújságokat, gyermekeknek szóló ismeretterjesztő folyóiratokat.

4.8.2. Tartalmi szempont

Szakirodalom

- átfogó kézikönyvek, lexikonok a felnőtt és gyermek látogatók számára
- ismeretterjesztő munkák minden korosztálynak
- tanulást segítő kiadványok
- minden korosztály számára a szabadidő hasznos eltöltéséhez segítséget adó kötetek

Szépirodalom

Válogatással gyűjt a magyar és külföldi szépirodalomból, klasszikus és kortárs szerzők műveiből. Megfelelő színvonalú szórakoztató irodalom széles választékát törekszik nyújtani minden korosztálynak.

4.8.3. Nyelvi szempont

Elsődlegesen magyar nyelvű dokumentumokat gyűjtenek a fiókkönyvtárak. Kivétel a nyelvtanulást segítő kiadványok.

4.8.4. Kronológiai szempont

A fiókkönyvtárak gyűjteményében jellemzően kurrens dokumentumokat találhatók.

4.8.5 Példányszám

Az egy példányos beszerzés a jellemző. Kivétel:

- kötelező és ajánlott irodalom
- sikerkönyvek
- kiemelt érdeklődésre számot tartó szakirodalom

4.9. Békés Megyei Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer

A KSZR szolgáltatás célja, a kistelepüléseken élők számára teljes könyvtári szolgáltatás igénybevételének biztosítása, az információhoz való jutás egyenlő esélyének megteremtése. Célunk a település igényeihez, a lakosság összetételéhez igazodó folyamatosan bővülő könyvtári állomány kialakítása.

4.9.1. Dokumentumtípus

A KSZR a települések részére könyveket, folyóiratokat, DVD filmeket, diafilmeket, papírszínházi dokumentumokat szerzeményez.

4.9.2. Tartalmi szempont

Szakirodalom

- tudományágakat népszerűsítő szakirodalom
- ismeretközlő irodalom
- szabadidő hasznos eltöltését segítő szakirodalom
- gyermek- és ifjúsági ismeretterjesztő irodalom

Szépirodalom

- a magyar és világirodalom klasszikusai
- kortárs művek
- szórakoztató irodalom
- regényes stílusú életrajzi és történelmi művek
- gyermek és ifjúsági regények, elbeszélések, versek, mesék

4.9.3. Nyelvi szempont

A fő szempont magyar nyelvű dokumentumok beszerzése. Emellett a nyelvtanuláshoz szükséges könnyített olvasmányok, kétnyelvű kiadványok, gyerekeknek szóló idegen nyelvű mesés és mondókás könyvek gyarapítását kell szem előtt tartani településektől függően.

4.9.4. Kronológiai szempont

Jellemzően csak kurrens anyagot gyűjt. A szolgáltató hely külön kérésére lehetőség van korábban megjelent művek beszerzésére pl. helyismereti témájú kiadvány esetében.

4.9.5. Példányszám

Minden dokumentumtípus esetében az egypéldányos beszerzés a jellemző. Kivétel, kötelező irodalom esetében. Itt a szolgáltató könyvtár kérésének megfelelő darabszámot vásárol.

5. ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

Jelen Gyűjtőköri Szabályzat 2018. április 20-án lép életbe. A korábbi szabályzat ezzel egyidejűleg érvényét veszti.

Bármely gyűjteményben, területen bekövetkező változás esetén a Gyűjtőköri Szabályzatot aktualizálni kell.

Békéscsaba, 2018. április 16.

Rakonczás Szilvia
igazgató